

Broj: 03-11-806/2024
Sarajevo, 06.06.2024. godine

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

3X10

Primljeno:	07-06-2024		
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
09,02	- 11 -	1368	24

- Predstavnički dom-
gosp. Dragan Mioković, predsjedavajući

- Dom naroda –
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani,

U prilogu Vam, radi informiranja, dostavljam **GODIŠNJI PLAN ZADUŽIVANJA ZA 2024. GODINU**, koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila na 35. sjednici, održanoj 05.06.2024. godine.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 35. sjednici, održanoj 05.06.2024. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Godišnji plan zaduživanja za 2024. godinu.
2. Zadužuje se Federalno ministarstvo finansija da Godišnji plan zaduživanja za 2024. godinu objavi na svojoj internet stranici.
3. Zadužuje se Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine da Godišnji plan zaduživanja za 2024. godinu proslijedi Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, radi informiranja.
4. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 860/2024
05.06.2024. godine
Sarajevo

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo finansija
Federalno ministarstvo financija**

Godišnji plan zaduživanja

2024

**Mart 2024.
www.fmf.gov.ba**

SADRŽAJ

U V O D	3
1. Stanje ukupnog duga na dan 31.12.2023. godine	4
1.1. Stanje vanjskog duga po kreditorima, valutama i kamatama	4
1.2. Stanje unutrašnjeg duga po instrumentima	5
2. Potrebe za finansiranjem iz budžeta i Programa javnih investicija	6
2.2. Vanjsko zaduživanje	7
2.3. Unutrašnje zaduživanje.....	7
2.3.1. Kratkoročni instrumenti	9
2.3.2. Dugoročni instrumenti	9
3. Očekivani portfolio duga na kraju 2024. godine	9
3.1. Rizici provedbe plana zaduženja.....	10
A N E X 1	12
1. Planirani otplatni profil vanjskog duga Federacije BiH u 2024. godini (mil.KM).....	12
2. Planirani otplatni profil unutrašnjeg duga Federacije BiH u 2024. godini (mil.KM)....	12
3. Planirani otplatni profil duga Federacije BiH prema MMF-u (mil.KM).....	13
Z A K L J U Č A K	15

UVOD

Godišnji plan zaduživanja za 2024. godinu zajedno sa Srednjoročnom strategijom upravljanja dugom i Programom javnih investicija Federacije BiH za 2024-2026. godinu predstavljaju osnovne dokumente kojima se promovira bolja koordinacija i komunikacija sa institucijama u Bosni i Hercegovini, te se istovremeno olakšava kreditorima, odnosno investitorima i javnosti da se bolje upoznaju sa ciljevima i politikama upravljanja dugom za koje je nadležno Federalno ministarstvo finansija/financija.

Godišnji plan zaduživanja za 2024. godinu je urađen u skladu sa smjernicama i ciljevima definiranim Strategijom upravljanja dugom Federacije BiH 2023-2025.

Kao ciljevi upravljanja dugom u Federaciji BiH utvrđeni su:

- osiguranje finansijskih sredstava za finansiranje vladinih potreba uz prihvatljive troškove i rizike u srednjem i dugom roku,
- razvoj domaćeg tržišta vrijednosnih papira Federacije BiH.

Kako bi se održala optimalna struktura duga u pogledu kamatnih stopa, valutne kompozicije i rokova dospijeca, postavljene su sljedeće strateške smjernice za zaduživanje i upravljanje dugom Federacije BiH u narednom periodu:

- održavanje udjela duga ugovorenog u KM i EUR valuti iznad 60% ukupnog portfolija duga;
- održavanje udjela duga s fiksnom kamatnom stopom preko 50% ukupnog portfolija duga;
- vrijeme prosječnog dospijeca (ATM) ukupnog portfolija duga produžiti iznad 6,5 godina;

Godišnji plan zaduživanja za 2024. godinu je, uzimajući u obzir postojeći dug, baziran na planovima finansiranja utvrđenim Budžetom Federacije BiH za 2024. godinu („Službene novine FBiH“, broj: 7/24), kao i na planovima ulaganja kreditnih sredstava za finansiranje kapitalnih projekata u 2024. godini, a u skladu sa Programom javnih investicija FBiH 2024 – 2026. godina.

1. Stanje ukupnog duga na dan 31.12.2023. godine

Ukupan vanjski i unutrašnji dug kojim upravlja Federalno ministarstvo financija na dan 31.12.2023. godine iznosi 6.091,08 mil. KM. Od ovog iznosa 84,82% je vanjski dug odnosno 5.166,67 mil. KM, a 15,18% je unutrašnji dug Federacije BiH odnosno 924,41 mil. KM.

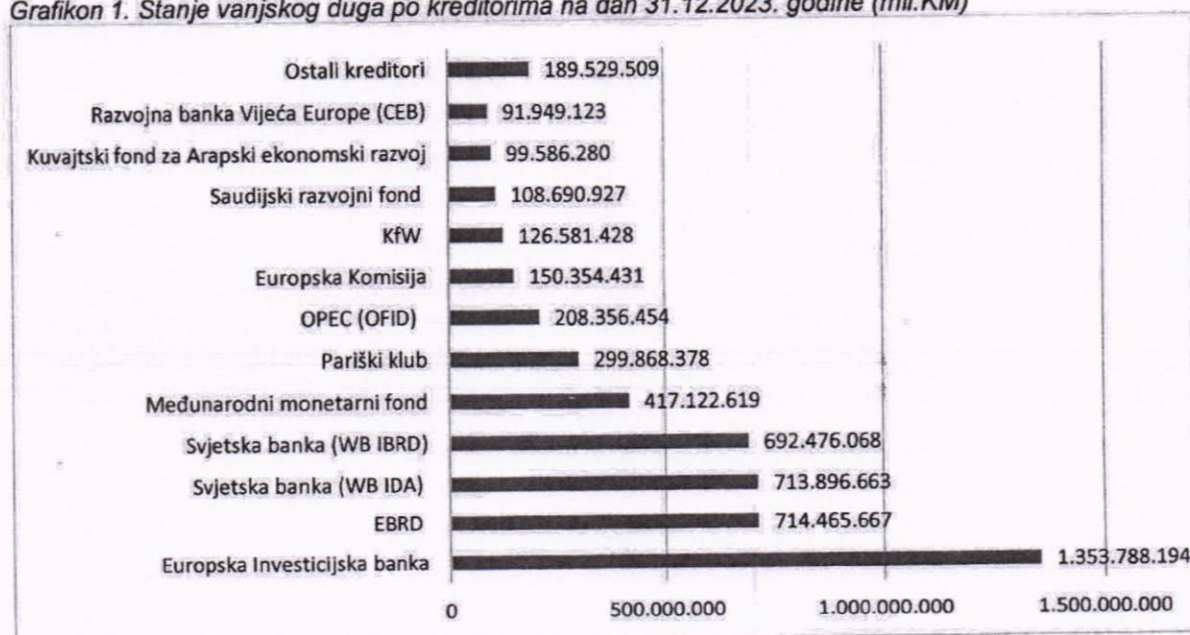
Tabela 1. Portfolio duga na dan 31.12.2023. godine

Vrsta duga	Iznos(mil.KM)
Vanjski dug FBiH, od čega:	5.166,67
– Relevantni vanjski dug FBiH	5.117,37
– Direktni vanjski dug FBiH	49,29
Unutrašnji dug FBiH, od čega:	924,41
– Trezorski zapisi FBiH	100,00
– Trezorske obveznice FBiH	820,00
– Obveznice stare devizne štednje (SDŠ)	0,00
– Obveznice za ratna potraživanja (RT)	2,89
– Verificirani dug	1,52
UKUPAN dug	6.091,08

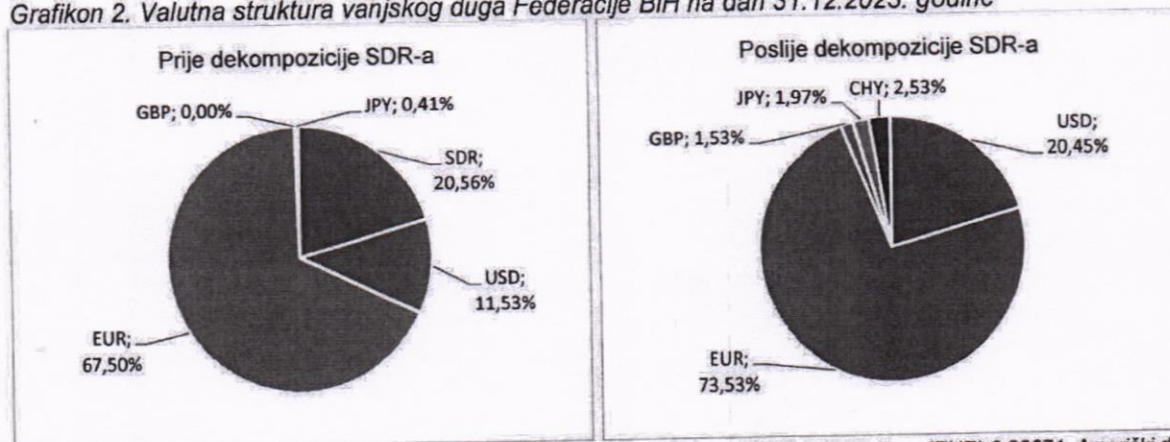
1.1. Stanje vanjskog duga po kreditorima, valutama i kamatama

Vanjski dug je, zbog povoljnijih kreditnih uslova i koncesionalnih kamatnih stopa, najvećim dijelom ugovoren sa međunarodnim finansijskim institucijama i bilateralnim kreditorima odnosno sa Svjetskom bankom – WB, Evropskom bankom za obnovu i razvoj – EBRD, Evropskom investicijskom bankom – EIB, Međunarodnim monetarnim fondom – MMF i drugim bilateralnim i multilateralnim finansijskim institucijama. Naredni grafikoni daju stanje vanjskog duga po kreditorima, valutama i kamatama.

Grafikon 1. Stanje vanjskog duga po kreditorima na dan 31.12.2023. godine (mil.KM)

Grafikon 2. Valutna struktura vanjskog duga Federacije BiH na dan 31.12.2023. godine

SDR – međunarodna obračunska valuta sastavljena od sljedećih valuta: Kineski Juan (CNY) 1,0174, Euro (EUR) 0,38671, Američki dolar (USD) 0,58252, Britanska Funta (GBP) 0,085946 i Japanski Yen (JPY), 11,90.

Grafikon 3. Struktura vanjskog duga Federacije BiH prema vrsti kamatne stope

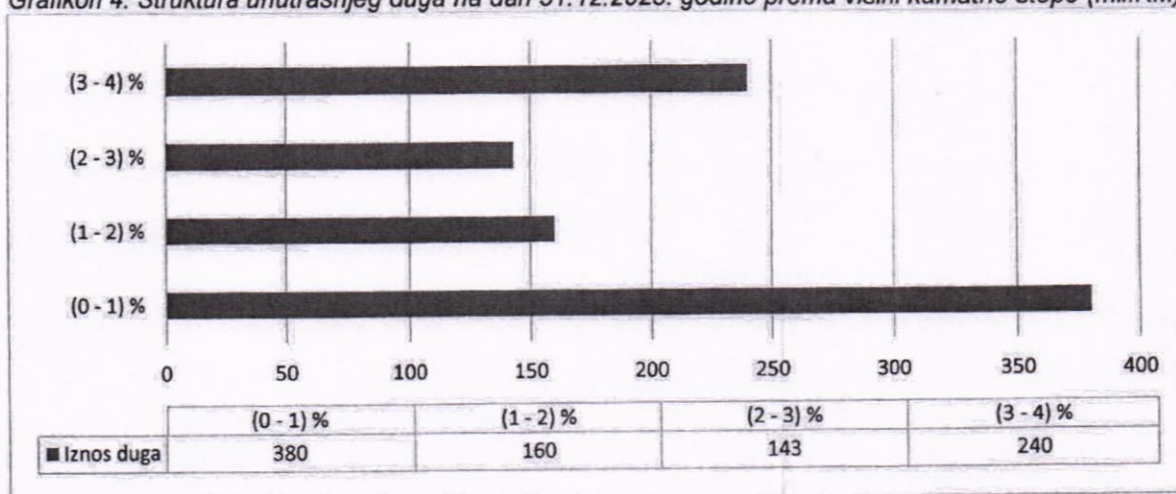
1.2. Stanje unutrašnjeg duga po instrumentima

Unutrašnji dug trenutno obuhvata dug nastao emisijom tržišnih vrijednosnih papira (trezorski zapisi, trezorske obveznice, obveznice ratnih potraživanja i stare devizne štednje) i verifikacijom duga. Iznos unutrašnjeg duga po instrumentima i kamatnim stopama je predstavljen u sljedećoj tabeli i grafikonu.

Tabela 2. Stanje unutrašnjeg duga po instrumentima na dan 31.12.2023. godine

Opis	KM
Dug u vrijednosnim papirima, od čega	922.893.824
Trezorski zapisi	100.000.000
Trezorske obveznice	820.000.000
Obveznice ratnih potraživanja	2.893.824
Obveznice stare devizne štednje	0
Verifikovani/registrovani dug, od čega	1.520.956
Obaveze za staru deviznu štednju	1.491.031
Obaveze za ratna potraživanja po sudskim presudama	29.925
Ukupan unutrašnji dug Vlade Federacije BiH	924.414.780

Grafikon 4: Struktura unutrašnjeg duga na dan 31.12.2023. godine prema visini kamatne stope (mil.KM)

2. Potrebe za finansiranjem iz budžeta i Programa javnih investicija

Na osnovu usvojenog budžeta Federacije BiH za 2024. godinu i plana povlačenja/angažmana kreditnih sredstava iz Programa javnih investicija FBiH 2023 – 2025. godine, tokom 2024. godine planiraju se angažovati sredstva (domaća i inostrana) u ukupnom iznosu od 1.716,12 mil. KM.

Tabele u nastavku daju pregled planiranih stavki iz budžeta i izvore povlačenja kreditnih sredstava za tekuće projekte iz PJI Federacije koje su unijeli implementatori projekata.

Tabela 3. Izvori i okvirni iznosi bruto potreba Vlade FBiH za finansiranjem u 2024. godini

Izvori finansiranja	Planirani iznos (mil. KM)
Dugoročni izvori	935,00
Kreditni primljeni kroz Državu	195,00
Inostrano zaduživanje – dugoročne obveznice	200,00
Domaće dugoročno zaduživanje	540,00
Dugoročne obveznice	540,00
Domaće kratkoročno zaduživanje	360,00
Trezorski zapisi	360,00
UKUPNO FINANSIRANJE	1.295,00
Kapitalni projekti u 2024. godini planirani u okviru PJI FBiH 2024-2026.	421,12
UKUPNO uključujući i PJI FBiH 2022-2024.	1.716,12

Tabela 4. Plan angažovanja kredita po kreditorima iz Programa javnih investicija FBiH 2024-2026.

Izvor finansiranja	2024.	2025.	2026.
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	33.532.840	15.292.126	9.572.445
Evropska investicijska banka (EIB)	235.163.763	91.748.972	104.978.782
Izvozno-uvozna banka Kine (CEXIM BANK)	13.690.000	199.104.000	366.504.000
Kuvajt (KWT)	37.717.678	49.473.606	
Međunarodni fond za razvoj poljoprivrede (IFAD)	4.578.090	2.242.895	2.203.556
Njemački kreditni zavod za obnovu F/M (KfW)	684.541	9.779.150	18.873.759
OPEC fond za međunarodni razvoj (OFID)	20.000.000	29062996	0
Razvojna banka Vijeća Evrope (CEB)	34.920.896	28.515.686	6240000
Saudijski fond za razvoj (SFD)	3.000.000	541.747	
Svjetska banka (WB) osim IDA	37.836.221	48.763.855	5.404.072
U implementaciji / Ukupno	421.124.029	474.525.033	513.776.614

2.1. Strategija zaduživanja za 2023. godinu

2.2. Vanjsko zaduživanje

Politika zaduživanja na vanjskom tržištu će se i dalje zasnivati na maksimiziranju koncesionalnog vanjskog duga putem međunarodnih finansijskih institucija te bilateralnim sporazumima posredstvom agencija za promociju razvoja. Na uslove finansiranja na vanjskom tržištu značajno utječe globalni kreditni rejting države prikazan u tabeli:

Tabela 5. Kreditni rejting BiH

	Moody's Investors Service	Standard & Poor's
Rejting	B3/stabilni izgledi	B+/stabilni izgledi
Datum	22.07.2022. godine	02.02.2024. godine
Aktivnost	Potvrđen rejting	Potvrđen rejting

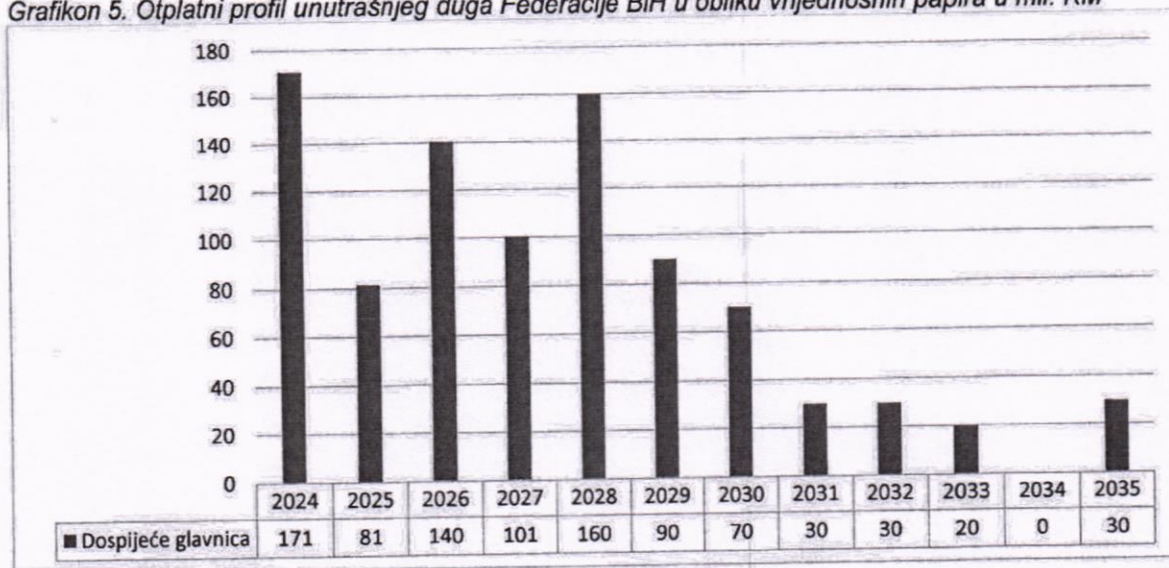
Izvor: CBBH

2.3. Unutrašnje zaduživanje

Na izbor zaduženja kratkoročnim i dugoročnim instrumentima duga utječu, pored strateških ciljeva i Strategijom upravljanja dugom definiranih načela zaduživanja na domaćem tržištu, i preferencije investitora odnosno njihova izloženost prema Federaciji BiH.

Prilikom izbora instrumenata posebno će se voditi računa o riziku refinansiranja uzimajući u obzir otplatni profil postojećeg unutrašnjeg duga Federacije BiH, a koji na dan 31.12.2023. godine ima sljedeći izgled:

Grafikon 5. Otplatni profil unutrašnjeg duga Federacije BiH u obliku vrijednosnih papira u mil. KM

Interes domaćih banaka za ulaganje u vrijednosne papire Vlade Federacije BiH od sredine 2023. godine naglo je opao, a očekivane kamatne stope naglo povećane tako da za dvije posljednje aukcije obveznica u 2023. godini planirani iznosi emisije obveznica nisu ostvareni. Ovo je posljedica slabe ponude i visokih kamatnih stopa što je generirano iz kretanja referentnih kamatnih stopa odnosno visokih kamatnih stopa na depozite u bankama u EU u rasponu od 3,5% do 4,5% (prekonočne stope) i još uvijek se drže na istom nivou. S druge strane prinosi na vrijednosne papire Vlade Federacije BiH do sada su bili niskih imajući u vidu činjenicu da je domaće tržište kapitala plitko i sa malim brojem investitora. Stoga se potrebe za finansiranjem budžeta Federacije BiH u narednim godinama ne bi mogle realizirati oslanjanjem isključivo na domaće investitore zbog čega se poduzimaju odgovarajuće mjere i aktivnosti na proširenju postojeće baze investitora odnosno privlačenje kvalitetnijih stranih investitora koji su aktivni na razvijenim (stranim) tržištima kapitala. U svrhu ostvarenja planiranog privlačenja stranih investitora za ulaganje u dužničke vrijednosne papire Federacije BiH, Vlada Federacije BiH je ušla u proces izrade kreditnog rejtinga Federacije od strane nezavisnih agencija S&P i Moody's koje daju nezavisnu i apsolutnu evaluaciju sposobnosti Federacije BiH da otplati dug.

Prema preliminarnom planu aukcija vrijednosnih papira Federacije BiH za 2024. godinu, a u skladu sa usvojenim Budžetom za 2024. godinu, planirane su aukcije u ukupnom iznosu 900 mil. KM. Od navedenog iznosa 360,00 mil. KM planira se realizirati kratkoročnim instrumentima/ trezorski zapisi, ali tako da stanje trezorskih zapisa na kraju 2024. bude 100 mil. KM odnosno isto kao na kraju 2023. godine. Preostali iznos od 740,00 mil. KM planira se realizirati izdanjem trezorskih obveznica, ali tako da se iznos od 200 mil. KM planira ponuditi kredibilnim stranim investitorima kroz emisije na domaćoj ili stranoj berzi.

Za sada su poznati iznosi za prva dva kvartala 2024. godine po instrumentima i iznosima koji su dati u prilogu plana zaduživanja dok će se plan za treći i četvrti kvartal pripremiti naknadno u skladu s preferencijama stranih investitora.

2.3.1. Kratkoročni instrumenti

Kratkoročni instrumenti bi kao i u prethodnim godinama bili: tromjesečni, šestomjesečni, devetomjesečni i dvanaestomjesečni trezorski zapisi čije su karakteristike:

Vrsta vrijednosnog papira	- Diskontni vrijednosni papir
Nominalna vrijednost	- 10.000 KM
Dospijeće	- Tri, šest, devet i dvanaest mjeseci
Kamata	- Razlika između nominalne i prodajne cijene
Metoda aukcije	- Metoda višestrukih cijena, zatvorena aukcija

2.3.2. Dugoročni instrumenti

Dugoročno zaduživanje na domaćem tržištu i eventualno inostranom tržištu provodi se emisijom tržišnih obveznica sa rokom dospijeća od dvije do deset godina s tim da su za prva dva kvartala planirane samo trogodišnje i petogodišnje obveznice. Glavne karakteristike tržišnih obveznica Federacije BiH su:

Nominalna vrijednost	- 1.000 KM
Dospijeće	- Dvije, tri, pet, šest, sedam i deset godina
Metoda aukcije	- Metoda višestrukih cijena, zatvorena aukcija
Vrijednost kupona	- Određuje se na dan aukcije
Plaćanje kamata	- Kupon dva puta godišnje
Isplata glavnice	- Jednokratno po dospijeću instrumenta (bullet)

3. Očekivani portfolio duga na kraju 2024. godine

Uz pretpostavku ispunjenja plana finansiranja budžeta Federacije za 2024. godinu u bruto iznosu od 1.295,00 mil. KM kao i nastavka u realizaciji kapitalnih investicija u 2024. godini, sa strukturom i dinamikom navedenom u tabeli 4, iznos duga Vlade Federacije BiH na kraju 2024. godine, uključujući i vanjski dug koji je prenesen na krajnje korisnike kredita, procjenjuje se na iznos 6.629,19 mil.KM.

Tabela 6. Očekivano kretanje duga Vlade Federacije BiH tokom 2024. godine (mil.KM)

R.br	Opis	Planirani iznosi
I.	Finansiranje budžeta Federacije BiH	1.395,00
I.1	Finansiranje budžeta zaduživanjem	1.295,00
I.1.1	Vanjsko zaduživanje	395,00
I.1.2	Unutrašnje zaduživanje	900,00
I.2	Primici od finansijske imovine¹	100,00
II.	Angažovanje za razvojne projekte i verifikacija novih obaveza	431,12

¹ Primici od finansijske imovine neće utjecati na promjene stanja zaduženosti Federacije BiH

II.1	Vanjsko zaduživanje	421,12
II.2	Verifikacija novih obaveza po osnovu unutrašnjeg duga	10,00
III.	Ukupno zaduživanje i verif. novih obaveza Vlade Federacije BiH	1.726,12
III.1	Vanjsko zaduživanje	816,12
III.2	Unutrašnje zaduživanje	910,00
IV.	Ukupna otplata duga	1.188,01
IV.1	Vanjski dug	758,01
IV.2	Unutrašnji dug	430,00
V.	Neto zaduživanje (+/-)	538,11
V.1	Vanjsko	58,11
V.2	Unutrašnje	480,00

Pod pretpostavkom 100% realizacije godišnjeg plana zaduživanja za 2024. godinu uz trenutno važeće devizne kurseve, iznos vanjskog duga na kraju 2024. godine bi se povećao u odnosu na proteklu godinu za 58,11 mil. KM, dok bi se unutrašnji dug povećao za 480,00 mil. KM. Slijedom navedenog, ukupan dug u Federaciji BiH na kraju 2024. godine u odnosu na proteklu godinu, porastao bi za 538,11 mil. KM odnosno za 8,83%.

Tabela 7: Pokazatelji održivosti duga Vlade Federacije BiH (mil. KM) bez duga krajnjih korisnika na bazi verifikovanog unutrašnjeg duga;

OPIS	2021.	2022.	2023.	Projekcija		
				2024.	2025.	2026.
BDP*2	25.229	29.462	30.353 ³	32.650	34.502	36.602
Stanje vanjskog duga FBiH	2.357,59	2.110,89	1.569,14	1.535,29	1.661,32	1.559,75
Stanje unutrašnjeg duga FBiH	761,08	682,63	924,41	982,23	899,87	950,51
Ukupan dug FBiH	3.118,67	2.793,52	2.493,55	2.517,52	2.561,19	2.510,26
Ukupan dug FBiH/BDP	12,36%	9,48%	8,22%	7,71%	7,42%	6,86%
Vanjski dug FBiH/BDP	9,34%	7,16%	5,17%	4,70%	4,82%	4,26%
Unutrašnji dug FBiH/BDP	3,02%	2,32%	3,05%	3,01%	2,61%	2,60%

Izvor: Federalno ministarstvo finansija i izračun Zavoda; *Procjena Federalni zavod za statistiku

3.1. Rizici provedbe plana zaduženja

Primarni instrumenti finansiranja budžeta Federacije BiH i kapitalnih investicija u 2024. godini su vanjski dugoročni krediti kod međunarodnih finansijskih institucija, kratkoročno i dugoročno zaduživanje na domaćem tržištu te ako se stvore uslovi za izlazak na ino tržište. Uz pretpostavku da će planirana zaduženja biti izvršena u potpunosti, stanje duga na kraju 2024. godine iznosilo bi 6.629,19 mil. KM, čime bi učešće duga u BDP Federacije BiH projiciranom za kraj 2024. godine, iznosilo 20,30%.

² Iznos BDP-a za 2021. i 2022., Mjesečni statistički pregled FBiH br. 1/24

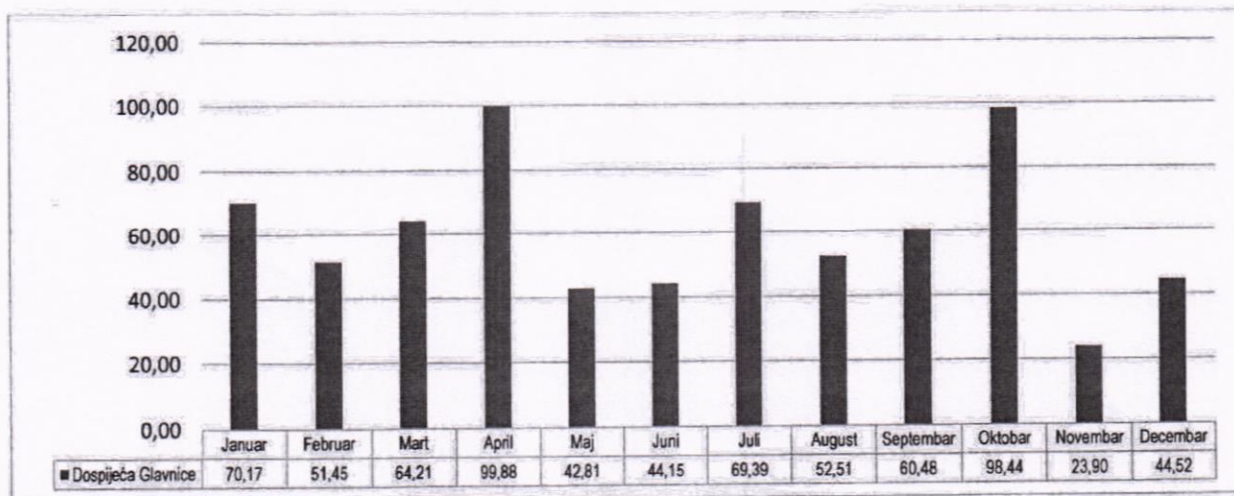
³ Iznos BDP-a za 2023.- 2026., Dokument okvirnog budžeta za period 2024. – 2026.

Realizacija plana zaduživanja za 2024. godinu zavisi od više faktora. Angažovanje sredstava namijenjenih za budžetsku podršku zavisi, prije svega, od dostizanja efektivnosti u okviru pregovara i ispunjavanju uslova, zatim od stanja sredstava na jedinstvenom transakcijskom računu i prikupljenim prihodima tokom godine kao i ostvarenim rashodima. Na drugoj strani, planirano finansiranje projekata u okviru Programa javnih investicija u 2024. godini zavisi od sposobnosti krajnjih korisnika, odnosno implementatora projekata u okviru Programa javnih investicija da realiziraju planirane aktivnosti.

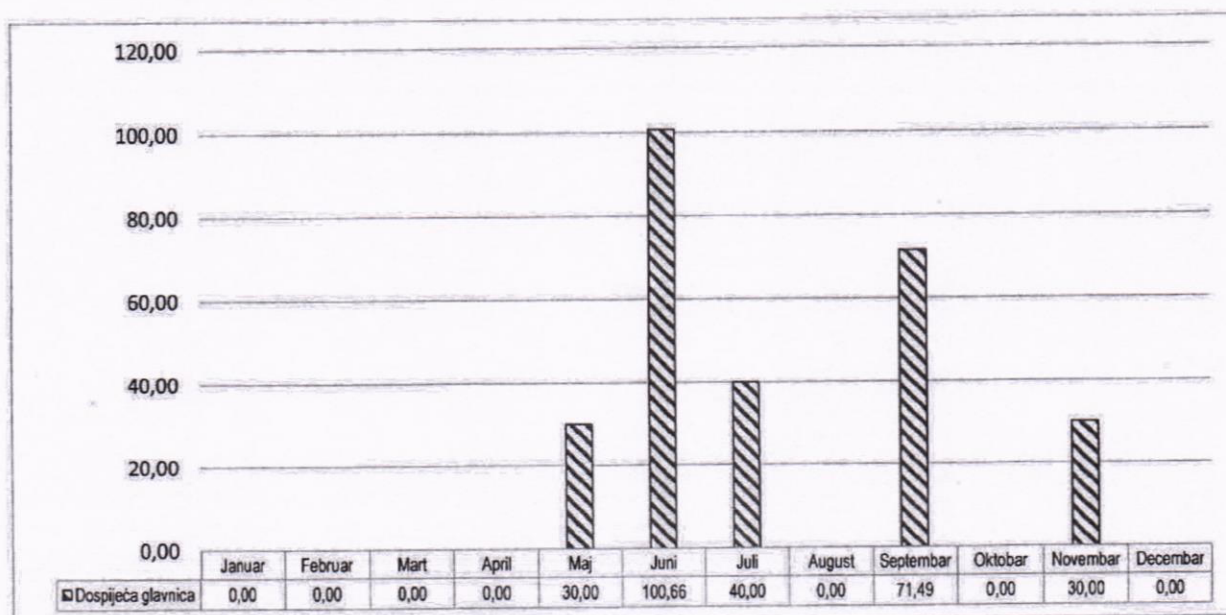
Uzimajući u obzir iskustva i historijske podatke o stepenu izvršenja planova angažovanja kreditnih sredstava, procjenjuje se da bi planovi angažovanja kreditnih sredstava za budžetsku podršku u potpunosti mogli biti realizirani, dok je potpuna realizacija planova za angažovanje kreditnih sredstava za infrastrukturne projekte i razvojne programe upitna. Ipak, s obzirom da je u većini slučajeva riječ o tekućim projektima, a ne o projektima u pripremi, pretpostavka je da bi konačna realizacija angažovanih kreditnih sredstava za infrastrukturne projekte u 2023. godini mogla iznositi i više od 70% u odnosu na planirani obim.

ANEX 1

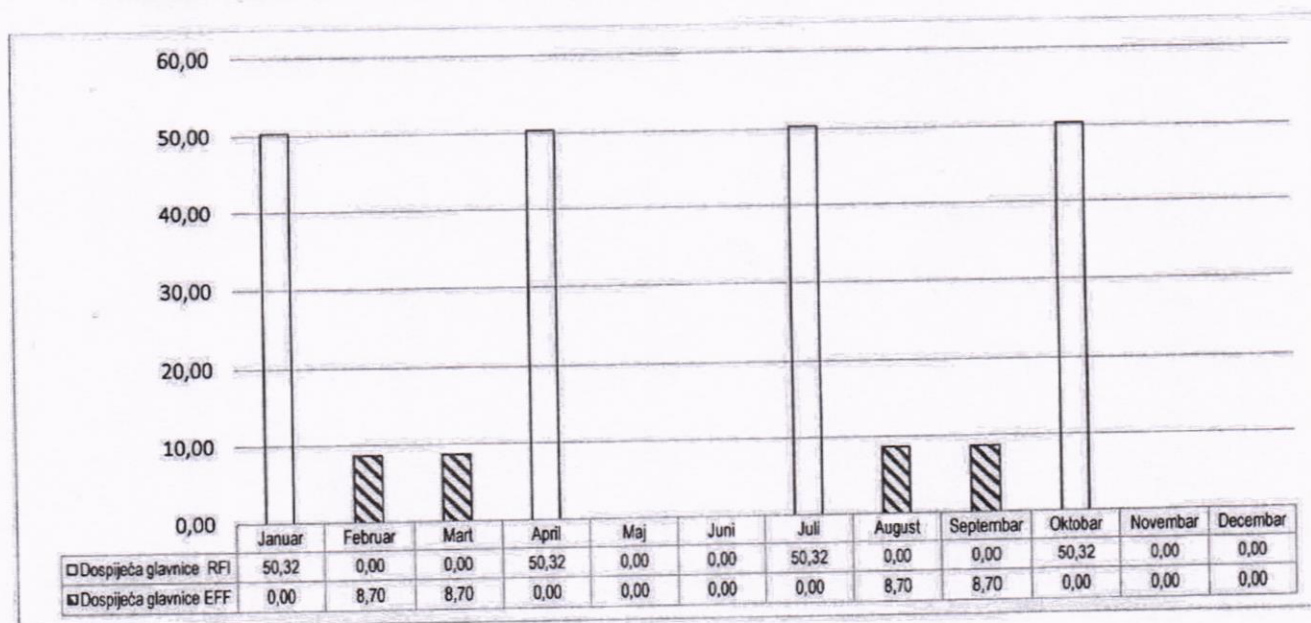
1. Planirani otplatni profil vanjskog duga Federacije BiH u 2024. godini (mil.KM)

2. Planirani otplatni profil unutrašnjeg duga Federacije BiH u 2024. godini (mil.KM)

3. Planirani otplatni profil duga Federacije BiH prema MMF-u (mil.KM)

Indikativni kalendar izdanja vrijednosnih papira FBiH za Q1 i Q2 kvartal 2024. godine

R.b.	Kvartal	Datum aukcije	Datum poravnanja	Instrument	Datum dospjeća	Iznos
1.	Q1	utorak, 19. mart 2024.	srijeda, 20. mart 2024.	Trezorski zapisi; 6-m	srijeda, 18. septembar 2024.	30.000.000
2.		utorak, 26. mart 2024.	srijeda, 27. mart 2024.	Obveznice; 3-y	subota, 27. mart 2027.	30.000.000
	Total Q1					60.000.000
3.	Q2	utorak, 2. april 2024.	srijeda, 3. april 2024.	Trezorski zapisi; 12-m	srijeda, 2. april 2025.	30.000.000
4.		utorak, 16. april 2024.	srijeda, 17. april 2024.	Obveznice; 3-y	subota, 17. april 2027.	40.000.000
5.		utorak, 7. maj 2024.	srijeda, 8. maj 2024.	Trezorski zapisi; 9-m	srijeda, 5. februar 2025.	30.000.000
6.		utorak, 14. maj 2024.	srijeda, 15. maj 2024.	Trezorski zapisi; 3-m	srijeda, 14. august 2024.	30.000.000
7.		utorak, 21. maj 2024.	srijeda, 22. maj 2024.	Trezorski zapisi; 3-m	srijeda, 21. august 2024.	30.000.000
8.		utorak, 4. juni 2024.	srijeda, 5. juni 2024.	Trezorski zapisi; 9-m	srijeda, 5. mart 2025.	30.000.000
9.		utorak, 11. juni 2024.	srijeda, 12. juni 2024.	Obveznice; 5-y	utorak, 12. juni 2029.	40.000.000
	Total Q2					230.000.000
Total Q1+Q2						290.000.000